

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 342  
van **JO BROUNS**  
datum: 7 februari 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

*Lokale overheden - Bestuurlijke handhaving*

De minister hecht - zoals blijkt uit haar beleidsnota Justitie 2019-2024 - veel belang aan de bestuurlijke handhaving door de Vlaamse overheid en lokale besturen. Ze heeft dan ook in een krediet van 177.000 euro voorzien voor handhaving.

Bestuurlijk handhaven wordt steeds belangrijker in complementariteit met gerechtelijk optreden of afwezigheid ervan. Heel wat steden en gemeenten hebben initiatieven ter zake genomen, al dan niet in het kader van intergemeentelijke samenwerking.

Steden en gemeenten hebben dus reeds veel expertise op het vlak van bestuurlijke handhaving en het is dan ook wenselijk dat deze expertise en goede praktijken zouden meegenomen worden in het beleid. Ook bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) bestaat daaromtrent veel expertise.

1. Heeft de minister zicht op de reeds genomen lokale of intergemeentelijke initiatieven inzake bestuurlijke handhaving?
2. Wat zijn de belangrijkste handhavingsprioriteiten die door deze lokale initiatieven naar voren werden geschoven? Op welke wijze heeft men dat in de praktijk gebracht?
3. Op welke wijze zullen de lokale overheden worden ondersteund - zowel met middelen als met instrumenten - voor een sterk lokaal handhavingsbeleid? Hoe wordt het krediet van 177.000 euro daartoe aangewend?
4. Op welke wijze wordt de bestaande expertise bij de lokale overheden meegenomen bij de uitwerking van het beleid? Zal de minister daarover de gemeenten raadplegen?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 342 van 7 februari 2020  
van **JO BROUNS**

---

1. De bestuurlijke handhaving kan op het lokale niveau verschillende vormen aannemen. Met de gemeentelijke administratieve sanctie kunnen de gemeenten de lokale problemen van openbare overlast bestrijden. Meestal gaat dit over sluikstorten, hondenpoep, wildplassen, nachtlawaai en soortgelijke gedragingen. Sommige gemeenten gebruiken de GAS-sanctie ook in hun mobiliteitsbeleid om op te treden tegen inbreuken op het stilstaan en het parkeren en overtredingen in een voetgangerszone of op verkeersborden "verboden toegang in beide richtingen". De website van de VVSG biedt een goed overzicht van de gemeenten die GAS toepassen. Uit dit overzicht blijkt dat het overgrote deel van de lokale besturen een GAS-reglement hebben ingevoerd. In een poging om lokale problematieken aan te pakken, geven centrumsteden de GAS-regelgeving m.b.t. openbare overlast een ruime invulling, bij gebreke aan een meer adequate regelgeving die een gewapend bestuurlijk optreden zou mogelijk maken.

De bestuurlijke handhaving wordt op (inter)gemeentelijk niveau echter ook ingezet op andere domeinen, van lokaal of hoger belang, waarbij een wet of decreet de mogelijkheid biedt of de verplichting oplegt om in een welomschreven materie of aangelegenheid aan bestuurlijke handhaving te doen. Voorbeelden hiervan zijn de handhaving van lage-emissiezones, de handhaving van de milieuwetgeving, de ruimtelijke ordening, de woningkwaliteitsnormen enz..

In sommige gemeenten is er in het verleden ook geëxperimenteerd met vormen van bestuurlijke handhaving. Ik verwijs hiervoor naar het onderzoek "Bestuurlijke handhaving van georganiseerde misdaadfenomenen – een leidraad", gecoördineerd door wijlen Brice De Ruyver op verzoek van de federale minister van Binnenlandse Zaken. Daarin zijn ook verschillende goede praktijken van bestuurlijke handhaving opgenomen, zoals a) het project VMZ – Veemarkt/zwevegensestraat in Kortrijk, b) het ISEC-project te Genk, c) de politieverordeningen in de regio Turnhout omtrent nachtwinkels, horecazaken, motorclubs, d) de GEWON-actie in de Wondelgemstraat te Gent, enz. Het Vlaams regereerakkoord en de beleidsnota justitie en handhaving voorzien dat een regeling zal worden opgesteld die o.m. de lokale overheid moet toelaten de georganiseerde en ondermijnende misdaad beter te kunnen bestrijden.

Een exhaustieve lijst van alle initiatieven m.b.t. bestuurlijke handhaving die op het lokale niveau zijn genomen, is momenteel niet voor handen. Maar ik ben wel de oefening aan het maken om een overzicht te krijgen van de handhavingsprocessen waarin de gemeente op Vlaamse beleidsdomeinen zelf een actieve handhavingsrol speelt. Dit in uitvoering van het regeerakkoord 2019-2024 en de beleidsnota justitie en handhaving. Dit overzicht heeft een tweeledig doel. Enerzijds is het hierdoor mogelijk om een overzicht te verkrijgen van de lokale of intergemeentelijke initiatieven inzake bestuurlijke handhaving die nu reeds worden genomen. Anderzijds kunnen we op basis van dit overzicht nagaan waar het mogelijk is om lokale besturen bij de uitoefening van handhavingsbevoegdheden in het kader van Vlaamse regelgeving te ondersteunen via het doorstorten van de opbrengsten uit handhaving, indien de gemeente hier zelf een actieve handhavingsrol opneemt.

2. Zie antwoord op vraag 1.

3. Hiervoor verwijs ik graag naar het antwoord dat ik gaf op de vraag om uitleg nr. 198 door u gesteld op 17 oktober 2019. De Vlaamse overheid wenst de lokale overheden te ondersteunen door
- a. het ter beschikking stellen van geschikte instrumenten, die sectorspecifiek (bv. LEZ-zone) of algemeen kunnen zijn (toekomstige regeling i.v.m. de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde en ondermijnende misdaad, artikel 62 van het kaderdecreet bestuurlijke handhaving enz.).
  - b. een correcte toewijzing van de middelen die mede dankzij de inspanningen van de lokale besturen worden gegenereerd door handhaving. Zoals in het Vlaams regeerakkoord wordt bepaald, zullen de opbrengsten van de door de lokale besturen uitgevoerde handhaving rechtstreeks bij die lokale besturen terecht moeten komen. Momenteel wordt onderzocht hoe dit best kan verlopen.
  - c. Het organiseren van een goede informatie-uitwisseling, o.a. via het opstellen van een bestuurlijk sanctieregister
  - d. Het organiseren van opleidingen, het geven van toelichtingen, het aanreiken van modellen enz..

Met behulp van het krediet van 177.000,- euro worden een aantal producten ontwikkeld die ook ten goede komen aan de lokale overheden, zoals de ontwikkeling van een centraal bestuurlijk sanctieregister, van een digitaal sanctiedossier, het uitvoeren van studies zoals een studie over de mogelijke depenalisering van Vlaamse misdrijven, die beter via de bestuurlijke weg kunnen worden gehandhaafd enz..

4. De ervaring en expertise van de lokale besturen wordt meegenomen door hen, door onder andere de VVSG te betrekken bij de totstandkoming en evaluatie van regelgeving, door een grondige bestudering van de onderzoeken over die ervaringen (zie o.a. het onderzoek, aangehaald in antwoord op vraag 1), door plaatsbezoeken en ervaringsuitwisselingen, de kennisname van lokale handhavingsplannen enz.. De lokale besturen zullen bijgevolg zeker geraadpleegd worden en hun expertise zal meegenomen worden bij de uitwerking van mijn beleid.